

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2013-03-20

Handläggare:
Marie Hellström

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2013-04-23, P 14

Svar på skrivelse från Birgitta Sevefjord (V) om förlossningsvården

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Birgitta Sevefjord (V) en redovisning av förlossningsvården med bäring på vårdplatser, bemanning och hänvisningar.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2013-03-18
Skrivelse från Birgitta Sevefjord (V).

Förslag till beslut

att anse skrivelsen besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Allmänt

Stockholms läns landsting har sedan 2009 vårdvalsavtal med fem förlossningsenheter; BB Stockholm, Danderyds sjukhus, Karolinska Universitetssjukhuset Solna, Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge, och Södersjukhuset. Södertälje sjukhus har inom ramen för sitt flerårsavtal för akutsjukvård ett uppdrag att bedriva förlossningsverksamhet.

I vårdvalsavtalen finns inget volymtak, vilket innebär att varje förlossningsenhet bör utöka sin kapacitet efter behov och efterfrågan. Vårdvalsavtalet stipulerar bland annat att vårdgivaren ska säkerställa en förlossningsplats för kvinnor som är inplanerade för förlossning. Med inplanerad avses att kvinnan gjort ett val av förlossningsenhet i journalen på mödravårdscentralen. Vidare ska vårdgivaren ombesörja att kvinnor, som inte är inplanerade för förlossning och som kontaktar vårdgivaren, bereds plats och nödvändig vård vid den egna förlossningsenheten eller genom samverkan med annan förlossningsenhet. Vårdgivaren ska också tillse att verksamheten bemannas i sådan utsträckning som uppdraget kräver och att målen för medicinsk säkerhet samt god omvårdnad kan uppfyllas.

Förlossningstalet 2012 var 28 451 och prognos (beräknat på prognos till och med juni) för 2013 är 29 311.

Hänvisningar

De sex förlossningsenheterna har ett relativt högt kapacitetsutnyttjande, vilket innebär att blivande föräldrar ibland hänvisas till annan förlossningsenhet än den de ursprungligen valt. En anledning till hänvisning är brist på BB-plats och/eller brist på vårdplats i neonatalvården. Danderyds sjukhus, Södertälje sjukhus och BB Stockholm beskriver att det finns en möjlighet att öka kapacitet för att möta de ökade förlossningstalet.

Totalt antal hänvisningar inom länet under 2012 var 5,73 procent, vilket är lika med 1729 stycken. Av dessa hänvisades 94 stycken till vårdgivare utom Stockholms län. Karolinska Universitetssjukhuset Solna har i snitt under 2012 haft 15,3 procent hänvisningar, vilket påverkar den höga andelen totalt inom länet. Skälet till den höga andelen hänvisningar från Karolinska Universitetssjukhuset Solna var den omfattande vattenskada som förlossningsenheten drabbades av i maj 2012 och som blev klar först under december 2012. Även om de gravida kvinnorna, när de gjorde sitt val av förlossningsenhet i journalen på mödravårdscentralen, kunde se att Karolinska Universitetssjukhuset Solna under den här perioden hade full beläggning av inplanerade förlossningar stod många kvinnor ändå fast vid sitt val. Eftersom en förlossning inte går att förutse exakt på dagen är måttet av inplanerade förlossningar på enheterna preliminär och många kvinnor planerar att det får sin valda enhet ändå. Spridningen av hänvisningar låg inom övriga förlossningsenheter mellan 0,54 och 5,02 procent.

Under de två första månaderna 2013 var totalt antal hänvisningar inom länet 6,44 procent, vilket är lika med 324 stycken. Av dessa hänvisades nio stycken till vårdgivare utom Stockholms län. Karolinska Universitetssjukhuset Solna hade en fortsatt en hög andel hänvisningar, 19,35 procent. Spridningen av hänvisningar låg inom övriga förlossningsenheter mellan 0,72 och 6,77 procent.

Karolinska Universitetssjukhuset Solna arbetar efter vattenskadan med att succesivt komma upp till full kapacitet, såväl avseende lokaler som bemanning, från och med mars 2013. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har en löpande dialog och uppföljning med Karolinska Universitetssjukhuset Solna i denna fråga.

Kapacitet lokaler

Idag finns inom länet totalt 60 förlossningsrum och det antalet beräknas vara konstant under det närmaste halvåret. Under perioden oktober 2012 till februari 2103 fanns ett antal färre förlossningsrum på grund av vattenskadan vid Karolinska Universitetssjukhuset Solna.

Antal eftervårdplaster är idag cirka 175 stycken, därtill kommer varierande möjlighet att nyttja till exempel neonatalplaster, samvårdsrum och patienthotell. Antal eftervårdplaster beräknas vara detsamma under det närmaste halvåret. Under perioden oktober 2012 till februari 2103 fanns ett antal färre eftervårdplaster på grund av vattenskadan vid Karolinska Universitetssjukhuset Solna.

När det gäller lokalkapacitet är det svårt att dra slutsatser. I dagsläget sker det mellan 28 och 59 förlossningar per förlossningsrum och månad. Att göra motsvarande beräkningar avseende förlösta per eftervårdsplats är inte rättvisande då förlossningsenheterna på olika sätt kan variera sina eftervårdplaster genom att nyttja andra plaster inom förlossningsenheten, så som beskrivs ovan. Det kan dock konstateras efter information från förlossningsenheterna att antal eftervårdplaster är en smal sektor avseende genomströmning av patienter från förlossningen. BB Stockholm beskriver att hos dem begränsas eventuell om- och/eller tillbyggnad av lokalernas fysiska utformning. Förlossningsenheterna vid Danderyds sjukhus och Södersjukhuset beskriver att det finns möjligheter för om- och/eller tillbyggnad, men i dagsläget finns inga planer på expansion. Södersjukhuset beskriver också att de från och med hösten 2013 får tillgång till ett patienthotell, vilket kommer att förbättra situationen.

Under 2012 har cirka 12 kvinnor förlöst i rum ej avsett för förlossning. I samtliga fall har det berott på långt framskridet värkarbete och det fanns ingen koppling till lokalbrist. Ett långt framskridet värkarbetet resulterade i att kvinnan till exempel förlöstes i bilen på parkeringen utanför förlossningsenheten eller i ett mottagningsrum. Under de två första månaderna 2013 har ingen kvinna förlöst i rum ej avsett för förlossning.

Kapacitet bemanning

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen har fått tillgång till information från alla förlossningsenheter avseende synen på personalsituationen. Bemanningen beskrivs som att den under vintern har varit tillfredställande god på alla förlossningsenheter. Det närmaste halvåret framåt beskrivs på motsvarande sätt.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

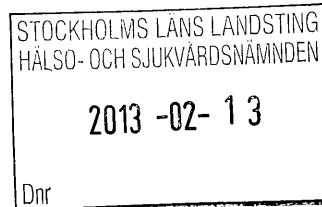
Förlossningsenheterna är olika organiserade vilket gör det komplicerat att jämföra bemanning avseende till exempel antal barnmorskor per pass. På förlossningsenheterna sker en etablerad samverkan över hela kliniken, mellan förvård, förlossning, BB och eftervård samt mellan slutenvård och öppenvård. Personalresurser fördelas genom denna "dragspelsfunktion" så att tillgänglig kompetens utnyttjas där den behövs bäst, möjligheterna till full bemanning ökar och likaså ökar personalens kompetens. Förutom barnmorskor tillkommer olika grad av övrig bemanning så som läkare, undersköterskor och avdelningsassistenter. Detta komplicerar ytterligare en jämförelse mellan förlossningsenheterna. Ett försök har gjorts med att jämföra totalt antal förlossningar per månad och barnmorsketjänster och per barnmorska. I en sådan jämförelse finns en viss spridning mellan förlossningsenheterna. Förlossningsenheterna beskriver att för närvarande bemannas verksamheterna i sådan utsträckning som uppdraget kräver för att målen för medicinsk säkerhet samt god omvårdnad kan uppfyllas.

På kort sikt finns utmaningar att säkerställa bemanningen under sommar månaderna när förlossningstalet väntas vara som högst. Bemanningen under sommaren tillförsäkras genom bland annat tidig inplanering av sommarvikarier, omfördelning av den fasta personalens arbetsuppgifter och frivillig förskjutning av semesterperioder.

På längre sikt i takt med att befolkningen inom länet ökar, och därmed också en ökning av antal förlossningar, behöver bemanningen på förlossningsenheterna säkerställas. I enlighet med vårdvalsavtalen bör förlossningsenheterna planera för en utökning av resurser utifrån behov och efterfrågan. De blivande föräldrarna ska känna trygghet i att det finns en god och patientsäker förlossningsvård när det är dags att föda.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Leif Karnström
Avdelningschef

2013-02-12

Skrivelse av Birgitta Sevefjord (V) om förlossningsvården

Vi har via våra kontakter ute i vården fått rapporter om en tuff situation inom förlossningsvården på framförallt Danderyds sjukhus som började under hösten, eskalerade under julen men alltjämt fortgår.

Vi har förstått att många hänvisats till andra sjukhus och till andra län, men även förlösts i ej avsedda rum men på förlossningskliniken.

Vi har även förstått att det kan vara problem att slussa vidare förlösta till eftervården på BB då platstillgången även där kan vara otillräcklig.

Enligt personalen så hinner inte personalen alltid ta emot alla telefonsamtal med följd att flera kommer oanmälda direkt till kliniken i ett läge där det inte är möjligt längre att hänvisa dem någon annanstans om det är fullt.

Vi har slutligen förstått att antalet förväntade förlossningar kommer att öka nu under våren.

Vi vill därför få en redogörelse dels för situationen under helgerna dels hur framförhållningen ser ut i vår, både vad gäller vårdplatser och tillgången till personal.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslås därför besluta

att uppdra till förvaltningen att återkomma med en redovisning av förlossningsvården dels under den gångna vintern, dels inför den kommande våren både med bäring på vårdplatser och på personalförsörjning.

att uppdra till förvaltningen att återkomma med en redovisning av hur många som hänvisats till andra sjukhus, utomlans samt har förlösts i ej avsett rum på förlossningsavdelning under 2012 – 2013.

Birgitta Sevefjord
Vänsterpartiet